

М. Мамбієнко

Лісові
пригоди

Вовчик-Гострозубчик

- Не відходьте далеко від леговища! - наказувала вовчиця-ненька вовченятам, збираючись на лови.

- Кругом аж кишить від різної погані.. Хоч зуби ваші вже гострі і пазурі чималенькі !..

Вона швидко зникла в хащах, а слухняні вовченята стали забавлятися біля леговища...

Куцохвостик, Сірочка і Гризун - чик качаються весело по мохові, стрибають між дерев, торгають одне одного за хвостик... Лише одному Гострозубчикові весь час кортить - он там за цю смереку, що лежить поперек ліса, - тільки глипнути!..

Він уже давно збирається туди, але якось не мав відваги, та сьогодні не вагається... Навіть не стя - мився, як помандрував лісом...

Його все цікавить, цікавить....

- Оце злизав каплинки роси з папороті, розкусив чорних ягід, понюхав

носиком гриба, - аж зирк - посеред дороги купа соснових шпильок і гілок.

Хотів її обійти, коли бачить : купа мов жива, рухається.. Пристанув...

Приглядається: сюди й туди бі - гають маленькі, чорні цяпочки, схожі на ягідки, що їх он-де розкушу - вав.

Не видержав - встромив носика в муравлище... Мурашки заметушилися, заворушилися, обсіли цілу мордочку... скобочуть ніжками. А тут як щось запече Гострозубчика в носик, раз, другий... Гострозубчик відскочив мов м'ячик, потріпав мордочкою і став лабками скидати мурашок.

- Паскуда якась! - подумав, витерши мордочку об траву. - Таке мале, як порошинка, а як здорово тне! - Дивився з подивом на мурашок, що у - вихалися, метушилися.

- Краще не займатиму! - і пішов далі.

Продирався відважно між травами; його ж і не було видно звідтіля, - тільки часом сіренький носик вистане з-поміж зілля.

Вовчик-Гострозубчик ніколи не

забував про навчання неньки-вовчиці "вовк усе обережний.. що хвилини вітрить, чи була яке лихо не гро-хить?"

Часом видряпувався на якийсь пеньок, чи повалене дерево і розглядався кругом.

А тут - що крок щось нового, якась несподіванка.

- Цікаво в світі, - думав.

Оце надібав слимака, що на широкому листкові вигрівався на сонечку.

Обережно діткнувся лабкою до його ріжків - ану ж вжалить, як ця маленька порошок там в муравлині!

Слимак швиденько сховав ріжки і ввесь з поспіхом сховався до своєї хатки-шкарачалупки.

Це дуже припало до вподоби Гострозубчикові: значиться хтось його лякається!

Тепер відважно мандрував, мандрував, аж дивиться - серед ліса поляна, а на ній потічок. Потічка ще не бачив зроду.

- От раз несподіванка! - подумав. - Це напевно стежечка кудись біжить... а як швиденько!.. А як блищить, як ці краплини, що бувало злизув з листочків! Став над берегом

і остовпів з дива: здолу дивиться на нього його братик Куцохвостик.

- Але куди ж Куцохвостикові там зайти? Він же ж такий мазгай...

- Це мабуть чужий вовчик! - по-думав далі. - Треба б з ним заприятелитись, може підемо з ним удвійку?..

- Гострозубчикові, бачите, подобався незнайомий. Гострозубчик йому теж хіба припав до вподоби, бо чому ж так цікаво приглядався до нього здолу?!

Гострозубчик став, незнайомий собі став; Гострозубчик висунув мордочку, незнайомий так само.

- Певне теж бажає заприятелитися! - мигнуло Гострозубчикові в голові. - Так чого ж ждати? - скочив вниз, щоб вовчим звичаєм обнюхатись з плем'яком. Та лише досягнув носом води, незнайомий вовчик десь зник, а сам Гострозубчик лише кінець хвоста наставив з води. Зразу не розумів, що сталося. Аж напився води - побачив, що це не жарти!... Хотів уже навіть кричати: рятуйте! Та лише відчинив рота, вода знову його залила, а тут і душити щось стало.

Мимохіть став вимахувати лабками, і на диво щось піднесло його вгору. Виставив на хвилинку мордоч-

ку з води, вдихнув дещо повітря, а тут знову щось тягне вдід. Та Гострозубчик вже не дурний – вимахує вперто лабками аж бризки кругом летять. Тепер уже не потоне!

– Кумедна несподіванка! подумав.

Це навіть стало його забавляти.

Аж зирк: вгорі високо над ним висить маленька цяточка.

– Це напевно шуліка! Ненька ба – гато розказувала про страдних шулік.

А цяточка вже не цяточка, вже мов горішок, мов яблучко.

Гострозубчик розпучливо замахав лабками, а тут на лихо ще вода не дає добитися до берега, несе кудись несе.

А цяточка вже не цяточка, вже й не горішок і яблучко, вже як камінь летить просто на Гострозубчика.

Рад не рад Гострозубчик сховався під водою, та лише сховав мордочку, як шуліка шугнула за ним туди і щось болюче, болюче схопило Гострозубчика за хребет. Він бо – лісно заокавулів. Шуліка замахала широчезними крилами і знялася разом з вовчиком над водою. Віль

в хребті нагадав Гострозубчикові неньчині слова: "Як хто робить вам кривду – кусайте!" Він викрутив свою шию як тільки міг і вбив свої зуби в ногу шуліки, що гострими пазурами держала його за хребет.

Шуліка запищала від болю. Це додало Гострозубчикові сил.. він гриз, не пускав ноги, хоч шуліка клювала дзьобом, мов долотом, в голову, в шию, куди попало. Гострозубчик не переставав гризти, зрозумів, що коли перестане – пропаде.

Шуліка вже не могла летіти, падала щораз униз, зачіпала крилами об гілки дерев. Клювати й летіти було важко. Біль в нозі відбирав їй решту сил.

Вовчик-Гострозубчик кусав, гриз, аж перегриз і разом з відгриженою ногою полетів на землю.

Мов м'ячик упав на м'якенький мох. Зараз скопився на ноги і ждав на новий удар та шуліка скигліла від болю, знялася високо в гору і зникла за верховіттями.

Гострозубчик не міг з дива вийти: крок перед ним стояла ненька-вовчиця. Вона почула його голос і крик шуліки та вибігла йому на рятунок. Ба-

чила як Гострозубчик завзято боровся з ворогом.

І ось широким, вогким язиком облизує кров із ран Гострозубчика, а він радий, що знову біля неньки - не чує навіть болю.

Бур, Мур і Буре Вухо зустрічають весну

- Цяп, цяп - ледве чутно впали з великої сосни перші каплі води. Ще перед хвилиною вони блищали сніжинками і в їх брилянтовому личку іскрилося весняне сонце.

Каплинки опинилися на льоду і рівчаком сплили з нього у сніжок та згубилися в маленькій ямці.

Щораз більше каплинок стало падати з гілок сосни.

На сніжку зачорніли дві цяпочки: це каплинки дісталися до землі.

Другого дня скакав вже по каменях потічок, а кругом аж чорніло від темних плям.

На місці, де упали перші каплі, вирости підсніжки; цілком подібні до сніжинок, а личка їх усміхалися до теплового сонечка.

-Цяп, цяп! Цяп, цяп! - далі співали каплинки свою привітальну пісню весні

- Цяп, цяп! Цяп, цяп! Збудім от ~~их~~ ведмедиків, що сплять у ямі, між корінням ялиці, - зацяпотіла до своїх подруг одна з каплинок.

- Збудім'Збудім' Цяп, цяп! Цяп, цяп! - Усім каплямкам подобалася думка подруги. Стали усі спливати з кореня на корінь і капати в яму.

У ямі, на м'якім моху, в листяному кублі, закутані в теплі кожушки, спали три малі ведмедики.

Вони народилися цього року в січні і весь час спали, а пробуджувались тільки тоді, як їсти захотіли.

Ненька теж спала весь час з ними і гріла їх своїм теплим кожухом.

Тільки рідко, в погідні дні, покидала вона на часок своїх ведмедят.

Сьогодні ведмедиця прокинулася вже з самого ранку. Весняне сонце прoderлоєя крізь її стулені вії і вона зразу схопилася на рівні ноги. Побігла зустрічати нове пробудження землі.

Малі ведмедята не знали нічого про весну. Їм спалося смачно, - попри тулювалися одне до одного та й навіть не завважили, що неньки біля них сьогодні так довго немає.

Одна каплянка впала одному ведмедикові на носик; він забурмотів і спав далі. Друга каплянка впала другому ведмедикові в око, - він

замуркотів і далі спав. А третя каплянка впала третьому ведмедикові в ухо і він ані не ворухнувся.

Каплянки так і назвали ведмедиків: - Бур, Мур і Буре Вухо.

Усім каплямкам припала дуже до вподоби забава з ведмедиками. Вони стали далі падати на них, аж поки ті таки проснулися.

- Цяп, цяп! Цяп, цяп! Дивіться вже весна! Цяп, цяп!

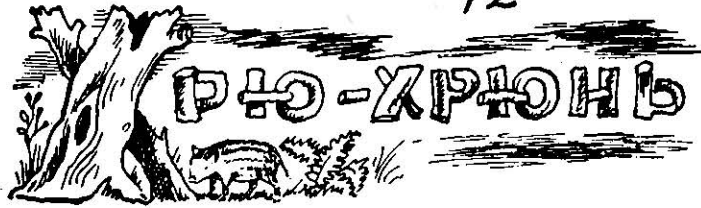
Ведмедики зацікавлено насторожилися: вони ще не чули досі такої мови.

Досі вони чули тільки, як щось свистало, заводило кругом їхньої гаври, а часом, крізь малий отвір ями бачили, як щось біле літало, колихалося та й усе кругом було біле.

І тут несподівано зовсім щось іншого: ні вітер не свище і біле десь зникає. Та й неньки немає біля них, а вихід з ями не малий, а великий, великий, розвалений!

Бур, Мур і Буре Вухо рішили, що їм треба вийти з ями!

Зразу роздивлялися з цікавістю: на них дивилося велике, велике золоте око. І таке ясне, що ведмедики позамикали вії. - Це, певно, ота весна дивиться таким золотим оком, - подумали всі три ведмедики і вилізли з гаври.

Хрю-хрюнь вродився в сім'ї кабанів. З ним разом прийшло на світ шість братиків і п'ять сестричок. Та Хрю-хрюнь перший з усіх захрюкав: хрю-хрю' - що означало, що йому подобається світ.

З того часу він інших „слів“ не знав, не знали теж інші кабанчики. Захрюкає котре з них, так ненька вже знає, що воно їсти хоче; а захрюкає ненька, - вони знають, що вона знайшла смачного слимачка чи гусінь, чи хробака-дощовика, чи корінець. Віжать зараз до неї і риють-копають своїми рильцями-лопатками.

Хрю-хрюнь частенько заривається ввесь в зів'яле листя і тільки хвостик видно, а листя рухається, мовби кріт пробивав підземний тунель. Замазався Хрю-хрюнь і не розбереш на ньому брунатно-сивастих пружків, мов у великого кабана! Ось і щетина на хребті наїжилась, тільки ж ікли ще не вирости як слід.

Літо пройшло весело, безжурно. Цілими ночами ласували кабани на картоплях, виполжували молоді вівси...

Та й вогню, що його люди в нічну пору розводили на полях, не лякалися; тільки не підходили до нього близько.

Одного разу Хрю-хрюнь підліз під саму колибу. Цікавий був побачити з близька людину. Ненька нераз розказувала, що в людей є дрючки, з яких громи б'ють; дядькові навіть такий грім одного разу шматок литки вирвав.

Хрю-хрюнь з поспіхом сховався в картоплинню: людина, що стояла біля колиби, підняла з землі дрючок. Ох, як злякався! Аж соромно стало: в нього ж ікли, мов гострі ножі сторчать вже з долішньої щоки, а горішні гаками загнулися вгору!

Зупинився, розгніваний на себе, що злякався дрючка. Став дерти землю. До ранку перевернув чималий кусень картопляща.

Людина гукала, калатала чимсь, та Хрю-хрюнь не втівав. Втекти - значило зректися картопель і бути голодним; а він не любив голодувати...

Осінь також обділила кабанів щедрими дарами: жолуддя, буква і лісові горішки немов самі пхаються в рот. Як обридне це – тоді йде полювання на лісові чи пільні миші; та й гриби смакують несогірше.

Куди гірше зимою. – голод не раз заглядає у вічі.

Хрю-хрюнь переживає саме третю зиму.

Ніхто й не сказав би, що це він ще недавно замазував свої поздовжні сивасті пружки, щоб бути подібним до старших.

Темно рудава щетина зліпилася живицею з вовняним підшиттям і немов панцером вкрила Хрю-хрюня, а на хребті в нього мов справжня осока виросла.

Ще літом, як велить старий звичай, покинув Хрю-хрюнь своє стадо. Самому ж треба позмагатися з життєвими труднощами'..

І зараз осінню відважився поборотися зі старим кабаном Однорухим, щоб дістатися до нового стада.

Так вже й водиться в кабанів: хочеш жити громадно, в стаді, мусиш доказати силою, що ти варт цього.

Хрю-хрюнь переміг старого Однорухого, – в нього ікли вже нозагина –

лися а Хрю-хрюневі сікли, мов мечі.

Сьогодні в лісі вже зранку дивний рух: сполохано літають пташки, тікають зайці, трівожно стрибає серна. Десь здалеку долітає гамір, крик, свист, калатають калатала...

Лісовим звірам відомо, що означають ці зловіщі звуки: це люди ідуть на полювання.

Кабанам ніби байдуже. В затишному ярі спільно риються в кучугурах снігу, шукають за поживою.

А гамір щораз блищає, стає, голосніший.

Побіг лис замітаючи пухнастим хвостом сніг; збудився ведмідь і попалапав снігом, поскакали олені, білка скачи-гілка пострибала по гілках, струснула сніжок, сховалася в дупло.

Кабани насторожились. Он там позаду них, в другому ярі брешуть собаки.

Счинилася метушня. Кинулися тікати — пізнали небезпеку. Та вже пізно в яр великою лавою сунуть з криком люди, калатають, вимахують дрючками.

Кабани кинулися тікати в другий бік. Шосили чимскоріш до другого виходу з яру.

Собаки біжать, брешуть, ось кину

лись усі між кабанів.

Хрю-хрюнь теж втікає, але це йому не до вподоби.

— Як? Вони, кабани, що їх в лісі всі бояться, тікають мов зайці?

Хрю-хрюневі пригадалося, як коли лиса людина всю ніч калатала і вигукувала, а він все таки спокійно рив і їв картоплю.

Захрюкав на весь голос: — Хрю-хрю! Це означало: завертайте кабани. Дехто стримався, а дехто побіг далі.

— Хрю-хрю! — скомандував знову Хрю-хрюнь. — Це означало: за мною! Вперед!

Не чекав, чи хто його слухає. Завернув і посунув просто на ворога.

З люттю кинувся на собаку, що ще не встигла втекти.

Інші кабани пішли його слідом.

Собаки тікають, аж курява знялася.

Жадна сила не могла спинити кабанів, що бігли за Хрю-хрюнем.

Звідкілясь почувлись немов громи, та це не спинило Хрю-хрюня.

Майже все стадо прорвалося крізь обруч людей і собак. Ввечері, при світлі місяця, Хрю-хрюнь гордо похажав біля льохи-матки і рився в снігу, шукаючи поживи.

Орлик-Криводзьобик

На вершкy стрімкої скелі видні - лося гніздо орлів. Від кількох днів у гнізді помічалася метушня. Викололися орлята. Зразу всі були голенькі, а дедалі стали обростати довкруги шийки і на животиках пухнастим пушком. Дзьоби в них зараз з першого дня були чималенькі, а й кігтям ні чого не бракувало. Цими дзьобами розривали на шматки гадюк, чи вужів, що їх раз-у-раз приносили батько й мати. В одного орляти був більший дзьобик, як у інших, і його батько прозвав Орликом-Криводзьобиком. Він був теж цікавіший за інших і куски гадюк ковтав, мов комашок.

Якось раз поспробував Орлик-Криводзьобик літати. Він зразу хотів усе вмiти. Замахав крильцями і - піде! - погадав.

Поспробував удруге і аж зчинив крильцями вітрець. Інші орлята тіль-

ки запитали заздiсно.

- Тепер тільки стрибнути з гнізда і полетіти!

Станув на край гнізда, глянув униз, - у голові завертілося.

- Кинутися в оцю пропасть, на ці гострі каменюки!? - аж жахнувся зразу Криводзьобик. Хотів уже завернути, та орлята стали кепкувати:

- Який відважний! Хе, хе!.. Надувся як старий орел, крильцями мах-мах, а стрибнути з гнізда - відваги вже немає!

Орликові-Криводзьобикові й перед самим собою стало соромно. Нагадав, як батько нераз учив: - Орел ніколи не вертається, раз що задумав - мусить зробити!

- Краще нехай настромлюся на ці каменюки, коли мають казати, що я бо-ягуз! - і кинувся вниз, ще й відбився віжками від гнізда.

І мовно розбився б Орлик-Криводзьобик об каменюки, але, на щастя попав на ялицю, що зісохла сторчала між каменюками.

Крильця в нього ще слабi, щойно засіялися пушком і не схотіли летіти. Мов шишка завис між гілками.. Засапався і подрапався здорово. Розглянувся з цікавістю кругом: над ним

високо сторчала їхня скеля заввишки в дві ялиці. Там їхнє гніздо! під ним ген в долині — каменюки, каменюки; між ними скаче потічок, перестрибує камені — біжить вниз.

— Тут хіба прийдеться мені пропасті поки крильця зміцніють—з тривою став думати Орлик.

Нараз: — кря! кря! Орленя, Орленя! Впало з гнізда! — закричали з усіх усюдів ворони, що надлетіли і з криком знялися над деревом.

— Погані нахаби! "Випало з гнізда" Пгі!.. Я сам злетів!! — гукнув на весь голос Орлик-Криводзьобик.

Ворони спершу кружляли здалека й кричали, мов жаби на погоду. Їх лякала відважна постава Орлика. Та ворон налітало все більше й більше та й відваги набирали. Стали налітати гурмою на Орлика-Криводзьобика, бити крилами, товкти дзьобами. І заодно кричали, мов криком думали скинути його додолу.

А Орлик-Криводзьобик відбивався наче мечем, своїм кривим дзьобом. Неодна ворона відскочила з криком, і вже не відважилася його займати. Все ж перевага була за воронами, вони разом налітали, а Орлик-Криводзьобик тільки відбивався.

Таки пізнали погані, що він не вмів літати. І от, от скинуть його вниз на каменюки! І поживляться орлиним м'ясом, нап'ються орлиної крові. Орлика-Криводзьобика лютило, що він немов прикований до гілляки, а тут так бажалося би кинутися на цих нахаб.

— Ждати аж ці погані мене заклюють?

— Ні!...

Підождав моменту, коли найбільша ворона, мабуть їхній провідник, підлетіла близько до нього. Підстрибнув і кинувся прямо на неї. Цілим своїм тягарем упав на спину ворони, вбив свої кігті в її хребет, а дзьобиком схопив за горлянку. Ворона лише закричала і ледве махаючи крилами, стала разом з орликом спадати додолу.

Злякані ворони з криком кинулися врозтіч.

Ворона з Криводзьобиком впала в яр на камені. Тут Орлик закінчив переможно важкий двобій.

.....
Багато днів пройшло з того часу. Орлик-Криводзьобик жив спочатку воронячим м'ясом, а як не стало ворони, ловив гадюк, що грілися на сонці. В гонитві за поживою відбіг да-

леко від рідних скель. А в гнізді орлина сім'я й забула про нього. Знали, що впав у яр і певно забився.

Одного разу на світанку побачила сім'я ген далеко маленьку цяточку. Вона росла, росла й дораз меншими кругами зближалася до скелі.

— Це тільки орел так летить! — сказав батько орел. У всіх забилися серця. Батько і ненька полетіли назустріч. Відчули, що там у далені летить їх дитина, — Орлик-Криводзьобик. А він з широко розпростертими крилами, плив просторами. В його кістях висіла велика гадюка.. Це був гостинець для братчиків і сестричок.

Лисичка-Хитричка і братіки

-Пухнастий Хвостіку! Руденький!
Глядіть, що це воно летить?! - кличе
Лисичка-Хитричка своїх братіків лисинят.

Вона виставила свою мордочку
з нори, потягла повітря носиком. чи
немає небезпеки!

А тут диво: скрізь білі, летючі метелики. Летять, сідають на землю, на гілках, на кущиках!..

Хитричка висунула цілу голівку, щоб краще бачити. І ось на мордочку сів метелик... один, другий... Щось заскоботало. Хитричка злякалася, сховала мордочку в нору, а братіки сміються.

-Давай, я погляну, коли тобі лячно! - зашицав Руденький.

Хитричці стало ніяково, вискочила з нори, а за нею братіки.

І побігли по білому сніжному килимі.

Вони ще ніколи не бачили снігу, аж оце вперше!

Дуже припали лисинятам до вподо-

би снігові метелики, тільки чому це вони так скобочуть в лапки?

-Дивіться, скільки стежечок в лісі! Вчора, ще їх не було! - відіззався Пухнастий Хвостик.

-Не розберешся тепер ніяк у лісі! - додала Хитричка.

Обнюхали сліди на стежечках. Пішли, що ніхто небезпечний тудою не біг... Значить шлях безпечний...

Побігли.

-А де ділася водичка, що блищала вчора в ямці під ялицею? - запитав здивовано Руденький.

-І справді, де ділася?

-От, раз несподіванка! - подумали всі троє.

-Хіба ж це не тут? - оглянулися навколо.

-Тут, тут! Ось, бачите, зломана гілка висить, як і вчора! - запевняла Хитричка.

Нестерпіла, побігла під ялицю, де вчора була ямка, а в ямці водичка. Щось затріщало під нею, але Хитричка не злякалася: хвостом замела сніжок.

-Он водичка! - і встромила носик та тільки стукнула ним об щось тверде.

За Хитричкою пішов Руденький,

а далі Пухнастий Хвостик. Лід не вдержав: трісь, трісь! — заломився.

— Ось і водичка! А холодна, холодна!

Лисинята скупалися, повискакували на берег, стріпали росинки, посідали й дивляться:

Сніжинки падають, коливаються, сідають на водичку... топляться...

— Весело жити! — раділи лисинята. Дуже сподобалась їм зима. Сиділи б так ще довго, якби не білка-скачи — гілка: скакала по гілках, побачила лисинят і поздоровила:

— Добридень вам, з зимою!...

Лисинята не знали що відповісти і засоромились.

А білка не погнівалася, бо чемна була. Стрибнула в дупло, винесла горішків, сіла на гілочці, розкошлатила хвостик і заїдає.

Побачив Руденький і слинка по текла.

— Я б щось з'їв! — сказав голосно.

— І я б щось з'їла! — повторила Хитричка.

— І я б щось з'їв! додав Пухнастий Хвостик.

— Так чому не придбали? — запитала білка й далі заїдає, тільки лущинки на землю падають.

— Нам ненька приносить, — ось, ось не видно! Побігла за курми.

— А що, як не принесе?! — запитала білка.

— І справді!.. А що, як не принесе?! — подумали лисинята.

Так і сталося: ненька не вернула — ся, мабуть попалася в залізко, або пси роздерли.

Побачили лисинята, що дарма їм ждати й самі вирішили промишляти.

— Ненька повернеться, або й ні, а їсти хочеться!

Побігли, зупинилися, розглядають... і знову побігли, хвостами сліди затирають.

Аж глип: куропатви! Ціла зграя порпається в снігу.

Лисинята присіли, підкрадаються, повзуть на животиках...

— Тільки клацнути зубами — і поласкують!

Та куропатви чуйні: знялися і полетіли — пропав сніданок!

— Трудне життя! — подумали всі троє.

Цілісінький день ганялися і нічого не роздобули. Щойно під вечір попалася їм ворона!..

Стара була й жилава, та нічого ще не смакувало їм так, як ця ворона!..

Сніжинки падали як зранку, коливалися, сідали на землю, на гілках, на кущиках, та Хитричка і братіки мов не бачили їх. Їм ніколи придивлятися тепер до сніжинок, — треба за життя боротись.

Крислатенький

Крислатенькому пішло саме на четвертий рік. В метриках Крислатенький ніде не був записаний, та роги його дістали цього літа по три галузки, то ж всякому видно, скільки йому років.

Гордо тримав Крислатенький свою голову, мовби королівську корону носив на ній.

Сестрички лані жартували: — Наш Крислатенький ще за рік за два справжнє дерево на голові носитиме.

А ровесники — оленюки заздро дивляться, як за Крислатеньким ліс шумить, коли він біжить і стрибає.

У Крислатенького були братчик і сестричка-близнюки та ще дві сестрички.

Близнюки народилися цього літа. Зразу стали мудрі, як старі. А бігали і стрибали, як Крислатенький. Тільки ж у нього ноги довші, тож він і швидше бігає. А плавати навіть ніхто і не вчив; кожний потік перепливуть, стрянуть росинки і далі біжать ліском.

Їх любили всі, а найдужче Крислатенький. Знайде, бува, якийсь смач-ненький корінець, чи грибок, то за раз забебекає, а близнюки вже біжать і ласують.

Крислатенький тримався свого стада, не віддалявся нікуди. Гуртом і безпечніш і веселіш та й навчися дечому від старших.

Саме настав для оленів поганий час: земля скам'яніла від морозу, перші сніги метелицею злетіли на карпатські гори. Треба добре намозолитись, поки вигребеш з-під снігу кменьку, замерзлої трави, чи моху. А не раз то й нічого не знайдеш. — попоїси тільки галузок, чи погризеш кори з деревець

Сьогодні, вже зранку, ціле стадо гребе. І малі близнюки, і Крислатенький, і ланьки, і тітка ланя зі своїм малим, і дві лані своячки, що пристали до стада і ненька.

Такий час, що вигребеш з-під снігу, те й з'їси.

А олень батько сторожить. Наїсться стадо, то й для нього прийде пора.

Оце витяг голову, насторожився. Вітрить, розглядається, потряс рогами, аж сніг посипався з ялиць.

Стадо затривожилося. Попідносили голови. — Невже небезпека?

І раптом в повітрі пронеслося протяжне вовче виття.

Стадо поскакало за оленем батьком поміж хащі, перевернені ялиці й дуби, щоб подальше від цього лиховісного виття.

За ними шумить ліс, котиться сніг, виють вовки, — щораз ближче й ближче. А сніг — щораз то глибший. На лихо ще й вітер дме заметіллю у вічі!

Крислатенький біжить позаду і слідкує: тут батько, там сестрички, онде тітка з маленьким, ось ненька під горою, — всі вже безпечні.

Тільки ж — де братик близнюк?

В Крислатенького забилося серце. Оглянувся й завмер: його братик застряг по шию в снігу, а на нього суне з розз'явленим ротом вовк. Ось-ось досягне! А за ним другий, третій, ціла тічка!

Братик жалісно пищить, видряпується зі снігу, та все дарма. А вовк вже біля нього, і ось — скочить...

І тоді Крислатенький одним стрибком знайшовся між братиком і вовком. Схилив голову, і вовк, мов сніпок, настромився на його роги. Метнув Крислатенький головою і мертвий вовк

колодою гепнув на землю.

Тічка вовків затрималася на хвилинку, але тільки на хвилинку.

Крислатенький забув про себе, — щоб тільки братик врятувався! А він ось видряпався вже, біжить під гору і вже, вже безпечний!

Оскаженілі звірки колом обступили Крислатенького. Невже загине!? Та Крислатенький раптом мов м'яч відбився від землі, перескочив вовче коло і пострибав хащами.

Спантеличені, голодні вовки кинулися тепер роздирати свого забитого товариша.

Ще того самого дня Крислатенький з цілим стадом виривав з-під снігу замерзлу траву. А біля нього пасся його врятований братик.

Засохла кров і кілька вовчих волосків на рогах Крислатенького говорили про його сьогоднішній очайдушній вчинок.

НЮ ЙОРК

1959